

- 38 Quod attinet ad obligationes penes acta, tametsi executioni demandentur absque prævia parti citatione, ut staurit *Ritus* 128. & ibi notat *Caravita*, num. 1. & in *Ritu* 186. num. 2. Muscatell. in *prax. lib. 2. part. 1. gloss. in forma num. 90.* multi sunt causæ, in quibus post ipsas incusatas opponente debitor defectus obligationis supercedetur in executione. Veluti si opponeretur, obligationem esse contractam à filiosfamilias, sine renuntiatione exceptionis, quod cum eo, vel à muliere intercedente pro alio, quo causa juvatur *Senatusconsulto Vellejano*, supercedendum est in executione, ut notat Muscatellus ubi *sopra*, num. 91. & 92. qui alios allegat, & audiuntur partes in via ordinaria.
- 39 Similiter modo presentato instrumento guarentigato, & per ita executione vigore pacti executivi, fit debitori præceptum de solvendo, cum comminatione executionis, ut notavi *tib. 1. disp. 2. quaest. 7. sect. 3. n. 913.* Quod si debitor alleget solutionem, vel compensationem, aut alias exceptions legitimas contra obligationem, recedi solet à via executiva, & provideri, quod infra tres, vel quartuor dies partes audiuntur super omnibus hinc inde pretensis, & ex via executiva fit ordinaria.
- 40 In sententia assistentia accidit casus in S. C. in aula, in qua ego residuebam, qui visus est novus, & revera difficultas, & qui ex utraque parte haberet maxima incommoda, in causa cuiusdam *Fabritii Ricciardi*, & *Joannis Felicis Flores Clericorum*, cum *Eleonora Bonella*. Nam cùm tractaretur de execuenda sententia assistentiae prolatæ in S. C. in favorem dictæ *Eleonora* contra *Ferdinandum Ricciardum fratrem dicti Fabritii*, adjudicatis, seu venditis bonis, super quibus erat præstita, quæ putabantur *Ferdinandi*, ut constat ex processu, comparuerunt prædicti Clerici opposentes se predilecta executioni, qui asserabant, tempore, quo cœptum erat judicium assistentiae contra dictum *Ferdinandum*, se fuisse dominos, & possessores eorumdem bonorum, super quibus erat petita assistentia, non citatos, nec vocatos ad judicium, ac per consequens sententiam contra ipsos executioni mandari non posse, ut solliarentur sua possessione, juxta textum in cap. licei Episcopi 28. de prelatis. in 6. & in cap. cum super 17. de re iud. regulamque tituli. C. res inter alios altas, item textum in l. ali. C. si per vim, vel alio modo, & notata in *Parladorio lib. 2. rerum quotidianarum*, cap. 6. Difficultatem faciebat, quod in judicio assistentiae, ut sententia obtineri possit, duo extreme sunt probanda. Primum, videlicet, illam rem, super quæ petitur assistentia, fuisse in bonis, & de bonis rei obligati, qui illam obligationem superposuerit, cum clausulis consuetis constituti, & precarii. Secundum, illam eandem rem, super quæ assistentia petitur, possideri ab eo, contra quem petitur assistentia, juxta tradita ab *Afficto decis. 37. & 38. Franch. dec. 36. n. 5. & 6. dec. 10. 1. n. 21. 22. & 23. Muscatell. in prax. lib. 2. part. 1. glossa sentent. num. 162. Rovit. in pragm. 1. ex num. 27. de assistentia.* Ac proinde istos, qui se opponebant executioni sententia, videri velle inffingere totum processum, in quo probatum erat, prædictum *Ferdinandum Ricciardum fratrem* prædicti Clerici *Fabritii Ricciardi* condemnatum possedit illa bona, super quibus erat præstita assistentia, tempore judicii copti. Videbatur autem haec nova via oppugnandi sententias assistentiae, quæ si aperiretur admittendo prædictam oppositionem, nulla futura erat sententia ab illa oppugnatione, & nova columnis libera in illo Regno, in quo nihil est frequentius calumnias reorum, & effugii, quominus contractis obligationibus satisfaciant. Quod si hec allegatio non admitteretur, fore, ut pataret via spoliandi suis bonis homines incautos, & securos, non citatos, nec ad judicium vocatos, dum probaretur per testes falsos (quorum in hac Civitate, & Provincia, ut ferè in aliis, innumera est copia) illos reos, contra quos exercetur judicium assistentiae, sapè sibi etiam in contumaciam possidera bona, super quibus petitur assistentia, ignorantibus veris dominis, & possessoribus, quod erat valde durum, & inhumane. Allegabant autem isti oppositores, errasse testes in judicio assistentiae examinatos, dum declaraverant, *Ferdinandum* esse possesorem illorum bonorum, super quibus perebatur assistentia, & occasionem erroris suæ, quod prædictus *Ferdinandus frater veri domini*, & possessoris, videlicet *Fabritii Ricciardi*, erat prædictorum bonorum administrator, non possessor

verus, sed duntaxat jure familiaritatis, juxta textum in l. qui jure familiaritatis 41. ff. de acquirend. possess. & ibi notata à *Barrolo, Paulo, Cunano, Romano, Alexandre, Mafcardo de probat. conclus. 1. 185. num. 11. & 12. & concl. 1. 204. ex num. 6. volum. 3. Menochio de arbitr. lib. 2. certur. 2. cap. 160. ex num. 12. Petro de Gregorio de censibus, quæst. 6. num. 12. & 13. & ad eum locum Mastrillo. De quo offerebant promptam probationem, tam per scripturas, inter quas erat etiam titulus prædictæ possessionis, quam per testes. Visum est S. C. junctis duabus aulis tertios istos oppositores admittendos, ut probarent, quæ allegabant, supersessa interim executione sententia assistentiae, habito pro constanti, si constaret de allegatis, sententiam non esse executioni mandandum, neque præstandam cum effectu assistentiae, quæ concessa fuerat super prædictis bonis. Quæ tandem ex parte denegata fuit prolatæ decreto. Commissarius fuit Dominus Thomas de Franchis meritissimus Vincentii filius, focus noster, & amicus charissimus: Actarius Scacciatento. Anno 1637. mense, ut credo, Junio. Et revera nova non erat oppositio, quamvis nova videbatur; nam qui hec opponebant, non aliud opponebat, quam sententiam esse obtentam per falsa testimonia corum, qui contra veritatem deposuerant, illa bona esse possessa à reo, quæ revera non erant possessa. Sententia autem ex falsis instrumentis, vel testibus lata, non solum non est executioni mandanda, & suspendenda, l. judicati 4. C. si ex falso instrumenti, sed neque ejus ulla ratio habenda est, l. 2. & 3. Cod. cod. tñnl. prosequitur *Caroccii de remed. contra sentent. except. 39. & 40. & elegantissim Udalricus Zalus responorum lib. 1. cap. 13.* Volui autem hec referre pro exemplo futuorum, & ut videatur, quomodo judicium etiam assistentia executivum convertatur in ordinarium. Neapoli die 26. Julii, S. Anna 1637.*

TITULUS III.

De judicio executivo, & concursu creditorum,

I Nstitutum nostrum prosequentibus, non est animus scribere integrum de executione tractatum, qui à multis peccati potest; neque item tractatum plenum de concusso creditorum, de quo multi etiam scripserunt. Solum agam de selectis quibusdam difficultaribus, quæ à me in prædictis tractantibus desiderata sunt, & quegent ulteriori consideratione, & declaratione.

SUMMA DISPUTATIONIS Prima.

- D**E formis duarum executionum agendum.
- 1 Distinguendum est, an possesso rei, in qua facienda executio vacet, vel sit apud reum condemnatum.
- 2 Cum possesso vacat, officio judicis traditur possesso vitori.
- 3 Cum possesso est apud reum, manu militari auferatur ab eo, & traditur actori vitori.
- 4 Mandatum de parendo expeditur ante litteras executoriales, ibid.
- 5 Cum quis condemnatur ad solvendam actori quantitatem certam, datur illi quadrimestre tempus ad obtemperandum sententie.
- 6 Si debitor intra quadrimestre tempus non solvit, pignoribus captis compellitur parere sententie.
- 7 In capione & venditione pignorum servantur statuta à textu in l. à *Divo Pio*, §. In venditione cum sequitur. Pignora judicialia distincta à ceteris, quatuor sunt enim genera pignorum, ib.
- 8 Nomina debitorum confessa capi possunt pro pignore, & à judge executionis exist.

9 Sub-

Disputatio I.

51

- 9 Subhastatio requiritur in omni venditione, que sit precedente decreto.
- In venditione mobilium an & quando subhastatio requiratur, ib.
- 10 Subhastatio bonorum minoris, Ecclesia, & Fisci stabilitum debet fieri cum termino vingtini dierum. Ecclesia, Fiscus, Republica, & minoris equiparantur in jure, ib.
- In aliis casibus tempus subhastationis est judicii arbitrarum, ib.
- 11 Ordo relatus J. C. in d. l. à *Divo Pio*, §. in venditione, an sit substantialis, & omnino servandus, & qui affirmaverint.
- 12 Sententia negativa prior, & minus scrupulosa, & qui eam sequantur.
- 13 Tres vias habet creditor ad execuendam sententiam contra debitorum ultra venditionem bonorum. Primam adjudicationis previo appretio, & n. 14. & 15.
- 14 Emptore non invento, non addictebant olim pignora creditoris, licet mittetur in eorum possessionem.
- 15 Cum creditor vult pignora executionis capta in creditum possidere, mittitur in eorum possessionem sine appretio, & non potest petere reliquam quantitatem, licet sit plus in debito, quam in pignore.
- 16 Creditor potest petere immisionem in possessionem bonorum captorum debitoris jure pignoris.
- 17 Cum creditor sic mittitur in possessionem, fructus bonorum extenuantur sorte.
- Creditor non compellitur solutionem debiti per partes accipere, ib.
- 18 Utilis est iste modus execuendi, cum res captae subiecte sunt majoratu, aut fideicomisso.
- Possessor feudi, majoratus, vel fideicomisso, potest vendere, locare, aut donare fructus pro sua vita, ib.
- 21 Denegatio audience, donec pareatur sententie, & alius modus executionis.
- 22 Instrumenta de jure communi non habent paratam executionem.
- Id tamen in quibusdam casibus limitatur, ib.
- 23 An in executione requiritur citatio debitoris, & n. 24. Et quid Doctores senserint, ib.
- Requiritur citatio apud omnes, sed non eodem tempore, ib.
- 25 De jure Neapolitano, & stylo S. C. quid servetur, & n. 26.
- 27 De jure Castelle quid servetur.
- Instrumentum guarentigium executioni mandatur eodem modo, & forma, quibus sententia in judicatum transfacta, ib.
- Fidejussione de saneamento, que continet, ib.
- Multis sunt, qui pro debitis carcerari non possunt eo jure, ut mulier honesta, & inhonesta, dummodo sit mpta, & nobilis, quam Hispanæ vocamus Hidalgo, dum debitum sit civile, ib.
- Cum, lex vel statutum introducit aliquid de novocum certis modificationibus, videtur data forma, ib.
- 28 Subhastatio in mobilibus & immobilibus quo tempore facienda sit, & quanto tempore duret.
- 29 Quo tempore sit oppositio, & de forma, quæ exequitio perficitur per ultimam sententiam additionis.
- 30 Caueat, quæ utuntur practici in licitatione bonorum debitoris, rejicitur.
- 31 Creditor si malit, potest mitti in possessionem bonorum debitoris.
- 32 Quando absolvendus sit reus in processu executivo, & quis tradat ejus formam.

DISPUTATIO I.

Quænam sit executionis forma, juxta jus commune, juxta jus Neapolitanum, & juxta jus Castellanorum.

- D**E duabus executionibus hoc loco agendum est, qua forma fieri debeant. Prima est executio sententie condemnatoris, qua quis condemnatur ad relaxandam rem actori, rem ipsam vindicanti, vel instrumenti, quo se obligavit ad aliquam rem alteri relaxandam, vel restituendam. Secunda est executio sententie, qua condemnatur quis ad solvendam creditori certam quantitatem, aut instrumenti publici, & garantigii, quo quis se obligat ad certam quantitatem persolvendam.
- Carleval. de Judiciis, Tom. II.

D 2 geseque

gesque accipendas Romani adibant, ut tradidit Macrobius Saturnaliorum lib. 1. cap. 16. Calvinus in lexie. verb. Nundina. Ejusdem antique legis meminerunt Tertull. in Apologetico adversus gentes cap. 4. & ad eum locum Jacobus Pamphilus num. 53. Alexander ab Alexandro Genitium dierum lib. 6. cap. 19. Hugo Donell. tract. de pignoribus cap. 10. & Parladorius lib. 2. rer. quotid. cap. fin. 5. part. §. 7. num. 1. quae tandem antiqua est.

Si vero debitor post quadrigemfem tempus novis legibus indultum non solvit, pignoribus capitis compellendus est ad satisfaciendum: verum post capta pignora indulgetur etiam debitibus tempus duorum mensium aliorum, quo possint solvere, & antequam pignora vendantur, ut notat Jason in d. l. debitorib. num. 4. post Bart. & alios ibi, ff. de re iudic. arque ita hodie gaudebit debitor iuxta jus commune tempore sex mensium, quatuor quidem antequam pignora capiantur, duorum vero post capta pignora ante eorum venditionem: quod si nec tunc solvat, proceditur ad ultraiora. Nam pignora subhastantur, & venduntur: de pretio autem creditori satifit, & si quid supererit, redditur ei, cuius pignora vendita sunt, dict. leg. debitoribus. Venditio autem debet fieri praesenti pecunia, quo celestis, & commodiis creditor dimittatur, non autem habita fide de pretio, leg. à Divo Pio. S. Si post additum in fin. ff. de re iudic. notat Bart. ibi ex n. 2, & post Doctores, Colerus de processibus executivis. part. 3. cap. 9. ex num. 94;

In captione, & venditione pignorum pro causa judicati captorum observanda sunt, qua servanda juber textus in d. l. à Divo Pio 15. S. In venditione cum §§. sequentibus, & ibi notari Doctores omnes, Baldinus ad leges 12. tabularum in l. 46. n. 76. Negusantius de pign. 6. par. membr. 1. ex n. 7. Nam pridie capienda sunt mobilia, quod si haec ad satisfactionem non sufficiant, capiantur res soli, seu immobilia; si autem neque haec sufficiant, ad iura, & actiones tandem pervenientur. Hac autem pignora judicialia videntur, condicenta à conventionalibus, que contractu sunt, l. contrahitur & ff. de pignorib. & Prætoris, que ex edicto ordinario Prætoris descendunt: haec judicialia non ex edicto, sed specialiter jubente Magistratu, ut pignora capiantur pro executione sententiae, extra ordinem confitui dicuntur, l. si pignora 50. ff. de coll. & in utrisque, ut contrahantur invicem iustae obligationes contractus, succedit authoritas jubentis, l. 1. C. si in causam judicati. Et in quo differat pignus Prætorium à judiciali, tradit Cujacius in Paratitia ad titulum, C. si in causam judic. Distinguuntur etiam à pignore legali, seu legitimo, quod tacite à lego ipsa constituitur, l. certi juris 5. C. de locato, S. Item Serviana, Inst. de aft. l. 1. C. commun. deleg. de quo videantur Negusant. de pign. 2. par. membr. 4. Baldinus de pignor. cap. 3. & cap. 7. Hugo Donell. de pignor. cap. 3. & 4. Hac judicialia pignora, ut judicato satisfas per officium ejus, qui ita decrevit (id est per Officiales, Ministros, & Apparitores judicis, ut Glossa marginalis, & Cujacius explicant) venundari solent, l. 2. Cod. si in causam judicati, l. eos 9. Cod. de execut. rei jud. & alio empte non existente, vel existente, & non dignum premium offerente, creditor ipse ad licitationem admitti potest, quasi quilibet extraneus, & pignus 16. ff. de rebus autoritate jud. possiden, alias l. 1. ff. de privil. credit. ubi Bart. & Cumanus, ante n. 1. conciliant has duas leges, ut in prima subintelligatur, maxime, quasi dict. leg. 2. statut quid agendum sit, maximè empte non reperto; non negat tamen, quod afferit dict. l. 1. scilicet creditorem emptori etiam reperto esse preferendum. Idem notarunt in eadem leg. 1. Angelus num. 1. & 2. Ripa num. 1. & 2. Meminerunt hujus prælacionis, Brunus tractat de cessione bonorum quod. 23. principali ex num. 1. ad 3. Afinius tract. de executionibus §. 6. cap. 8. ex num. 1. Parlador. d. cap. fin. 5. par. §. 13. num. 9. & 10. Maranta post suam prax. diffus. 8. num. 29. Faber lib. 8. Cod. titul. 17. diffus. 32. consonat Franc. decif. 69. num. 4. Scio imputatum esse culpa cuidam judici a quodam magno Sindicatore, quod in quorundam bonorum venditione dictam legem servaverat; nam hoc facio culpa etiam putatur servare leges: nec mirum; nam quod meritum est præmio dignum, in culpam convertere, conari solet iniquitas, & ignorantia.

Everard.

Quando vero capiuntur pro pignore nomina debitorum, inficiendum est, cujusnam sint conditionis, nam capi possunt, que confessi sunt, non quae negantur, & sunt litigiosi, dict. leg. à Divo Pio, §. Sic quoque, & §. Sed urum, Socinus cors. 37. num. 24. volum. 4. & poterunt Judices executionis exigere nomen, imo debebunt, si id ipsis faciliter videtur ad rem exequendam, quam illud vendere, dict. eadem leg. à Divo Pio, §. Ita quid dicimus, animadvertis Comarus in eadem leg. à Divo Pio, §. Sic quoque num. 1. Zafius num. 7. Imola statim in principi. Certe debitorum favor esset à nominibus incipere, quibusdam personis non negandus, quemadmodum pupillorum, & minorum favore constitutum est, ut dum pecuniam habent, vel nomina, ad venditionem bonorum stabili, seu soli non procedatur, ut eorum exsolvantur debita, l. magis yto 5. §. Non passim, vers. Querer ergo debet, ff. de rebus eorum, animadvertis Colerus de processibus execut. 3. part. d. cap. 9. ex num. 31.

Eodem jure communi, regulariter in omnibus casibus, in quibus alienatio fit præcedente decreto, & auctoritate Prætoris, subhastantio requiritur, ut animadvertis Pinnellus in l. 2. 2. part. cap. 2. in fin. Cod. de rescind. vend. Molina de primogen. lib. 4. cap. 3. n. 44. & 45. Menochius de arbitr. lib. 2. cent. 2. cas. 129. n. 1. post Bartol. Alber. Baldum, Joan. de Platea, & Matth. de Afflict. Qui tamen id non dicunt. Convenient quidem in eo, quod in venditione rerum stabili minoris, Ecclesia, fisci, & Civitatis, subhastantio requiritur tamquam solemnitas necessaria. Idque notat Jodocus Damhouderius tract. de subhastantiis cap. 1. ex n. 15. & cap. 2. ex n. 1. Quod bona minoris, id significat text. in l. & s. sine 8. S. Question, ff. de minor, & sententia relata à Gratiiano discept. forens. tom. 3. cap. 479. ex num. 2. ad 8. quanvis ipse ab ea sententia recedat ex num. 9. quem etiam sequitur Rovius in pragm. 1. ex num. 104. de iuris abusu inscribendo sublat. quorum tam sententiam falsam existimavit, ut eriam existimat Surdus cons. 49. ex num. 19. lib. 1. In catervorum bonis videntur pro executione rei judicata intervenire debere, significat textus in l. ordo, C. de execut. rei judic. & Salic. ibi num. 2. Negusantius de pign. 6. par. membr. 1. num. 47. sententia idem Damhouderius ubi supra cap. 3. ex n. 1. Afinius de executionibus §. 6. cap. 1. ex num. 115. statuit l. 52. tit. 5. part. 5. & ibi notat Gregor. gloss. 3. & ibi statuit pro subhastantio terminus decem dieturum, meminit Castillo in l. 27. T. aur. tract. de ratione reddenda quod. 9. in princ. Gaspar Roderic. de annis redditibus lib. 2. quod. 17. num. 19. Extra hos casus nihil videtur esse constitutum. Imo sunt qui sententia, in venditione mobilium pro judicato pignorum, maxime si in ea non cadit affectio, ut quia recipient functionem in genere suo, ut sunt vinum, oleum, frumentum, addunt alii, lardum, butirum, caseum, & similia esculenta, aut pocula, non requiri subhastantionem, sed sat esse, si in foro publico vendantur absque praconio, ubi haec vendi confieverunt, vel adjudicentur creditori pro proprio communis currenti, quoniam harum rerum premium manifestum est, cum per singularium hebdomadarium mercatus habeantur per civitates venalia in foro publico, ex istis sunt Colerus de processibus executiv. par. 3. d. cap. 9. ex n. 51. Peregrinus de iur. fisci lib. 6. tit. 4. num. 14. Damhouderius de subhastantiis cap. 2. num. 7. sequuti Baldum in l. 1. num. 8. C. si proper publicas perficiations, quem etiam sequitur Gregorius ubi sup. Erstimum premium rerum optimam probatur ex estimatione, qua in foro publico emuntur, & venduntur, cap. 1. de empt. & vendit. Bart. in l. præcia rerum 63. §. Nonnullam num. 3. ff. ad leg. Falcid. & in l. septem 12. C. de erogar. militar. annona lib. 12. Afflict. decif. 316. num. 7. Corfus singulare 391. ac per consequens in harum rerum venditione conclusiones intervenire nequeunt. Subjicit tamen ubi supra Peregrinus, moribus receptum esse apud suos, ut ista vendantur in publica subhastantione, unico tamen proclamate, nisi aliud res exigeret: & ite usus tuor est, & conformior textui in dict. leg. 52. tit. 5. part. 5.

In subhastantiis, que sunt pro venditionibus rerum stabili Ecclesia, minorum, & fisci, statutus est à jure terminus viginti dierum, ex textu in Auth. hoc ius portatum, C. de sacros. Ecclesi. qui pro rebus Ecclesiæ distractus terminum viginti dierum assignat. Et argumento ab Ecclesia ad Fiscum, de quo Everard. in locis legal. loco 75. ad eumdem Fiscum extredit Glossa in l. 1. verb. Prestituta, C. de vend. rebus Civit. lib. 10. Et argumento ab Ecclesia, & Fisco, ad Rempublicam, & minores, de quo

Everardus loco 63. 64. 66. & 67. quia Ecclesia, fisci minores, & Respublica in jure habentur pro paribus, & similibus, ut notat Jodocus Damhouderius in Enshirid, parvum, & similius iur. verb. Eccles. verb. fisci, & verb. Respublica, extendunt Doctores ad subhastantionem bonorum Reipublicæ, & minorum. Docuit Bartolus in leg. licitatio 9. in princip. num. 3. ff. de Publican. & vestigal. Baldus in l. 1. num. 5. Cod. de process. execut. part. 3. cap. 9. ex n. 77. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. §. 13. ex num. 12. Nam si pendente subhastantio non reperiatur emptor, qui justum premium offerat, neque ipse creditor licitare velit, ut in pretio creditum compenset, & excomptetur, juxta d. l. 2. Cod. si in caus. jud. & l. ordo, Cod. de execut. rei judic. poterit petere, ut pignora sibi adjudicentur prævio appretio pro quantitate, quæ ei debetur, seu pro tanta quantitate, quanta est summa, quæ ei debetur. Imo vero & iudex ex officio id facere potest creditor invenito, si debitor instet, adjudicari illa capta pignora pro quantitate debiti, id est usque ad concurrentem quantitatem, maximè stante jure hodierno in Auth. hoc nisi debitor, Cod. de solut. qua statuitur, ut non habente pecuniam debitore, neque invento emptore bonorum ejus, creditor cogatur res debitoris estimatas in solutum recipere. Cum qua Auth. de jure Castellæ concordat l. 3. tit. 14. part. 5. ubi Glossa Gregorii, & Parlador. dict. cap. fin. 5. part. §. 17. ex num. 22. Adsumatio autem, & appretium bonorum debitoris, qua forma facienda sunt, tradit Colerus de processibus execut. part. 5. d. cap. 9. ex num. 120. & Menoch. de adipiscend. possess. remed. 5. ex num. 160. Adjudicari vero debere creditori pro quantitate debiti pignora capta in causam judicati, statuit text. in d. §. si pignora in l. par. in quo prescribitur forma obseruanda a jure in additione pignorum emptore non invento. Rejecta tamquam iniqua, & ab omni jure aliena sententia eorum, qui existimant, potente creditore simpliciter adjudicationem pignorum pro suo credito, aut jure simpliciter adjudicante, conferri pignora data in solutum pro toto debito, ita ut si creditum excedat prædictorum pignorum valorem, non possit creditor amplius petere, quasi de toto suo credito transfigisse videatur, ut residuum non petat, juxta texum in eodem §. Si pignora in vers. Nam si creditor, & distinguuntur hinc casum ab eo, quo creditor petit non simpliciter, sed pro justa estimatione adjudicari sibi pignora. Tunc enim (dicunt) non intelligunt adjudicatum pignus pro toto debito, sed usque ad concurrentem quantitatem, & creditor poterit petere residuum, quemadmodum creditor in pignore conventionali, quando idoneum non est, potest superfluum petere, l. creditor, qui non idoneum 28. ff. si cert. petat. l. adversus 10. C. de act. & oblig. Quam sententiam sequuntur Acchus in d. §. Si pignora vero contentus, Bart. ibi num. 3. tit. 6. de execut. 9. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. §. 3. n. 4. & 5. Avend. de exequend. mandat. 1. par. cap. 17. num. 4. Rodriguez de execut. cap. 5. num. 29.

An vero confenda sit forma substantialis executionis, ordo relatus à Jurisconsulto in d. §. In venditione, quod captionem, & venditionem pignorum, ita ut ejus omissione viriet executionem, vel potius sit ordo servandus quadam melius esse, non necessari, & præcisè, res est controversa inter Doctores. Nam in sententia affirmativa, esse, inquam, illum ordinem de forma, & substantia, & ejus omissione executionem esse nullam, & inatilem, sunt Joannes de Imola in d. §. In venditione n. 11. Alex. n. 13. Jaf. num. 19. Felin. in cap. quad. consultationem 15. n. 12. de sent. & re jud. & in cap. cum dilecta 22. num. 6. vers. Secundum signum de rescript. Afflict. decif. 358. Molina de primogen. lib. 4. cap. 7. num. 24. Maranta in prax. part. 6. tit. de execut. 9. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. §. 3. n. 4. & 5. Avend. de exequend. mandat. 1. par. cap. 17. num. 4. Rodriguez de execut. cap. 5. num. 29.

Contrariam tamen sententiam, quinimum ordinem illum d. §. in venditione, non esse præcium, & de substantia, & illius omissione non viriat executionem, amplectuntur Bart. in d. §. in venditione num. 8. & 9. Cumanus num. 1. in fin. Joan. Andr. in cap. quoniam frequenter n. 61. ut lite non content. Antonius Butri. in ead. cap. 8. fin. autem num. 5. Panorm. in cap. quad. consultationem 15. num. 27. de sent. & re jud. & magis communem dicit Gregorius in l. 3. tit. 27. part. 3. gloss. 1. Rebiffus in Conf. Reg. tom. 1. tract. de litter. obligator. art. 11. gloss. 4. n. 1. Guidopapa decif. 281. & ubi proceditur sola facta veritate inspecta, ut in Regnii Castellæ, & Neapolis, juxta dicta supra tit. 2. disp. 2. num. 25. executionem factam ordine illo prætermis revocandam non esse, sentit Gutierrez practic. lib. 1. quod. 131. num. 3. Azeved. in leg. 19. num. 40. titul. 21. lib. 4. recopil. Gravatius ad præf. Octavianii Vespri lib. 8. cap. ultim. num. 27. In eadem sunt Afflict. post Andreanum de Ifernia in Confit. Dilarianus num. 32. lib. 2. rubr. 17. Franch. decif. 44. Antonius Gabriel lib. 2. commun. titul. de executione rei judic. concl. 2. Gamma decif. 199. num. 6. Intrigoli. singulare 77. lib. 2. Surdus consil. 39. num. 22. & 23. lib. 1. Trentacinqui lib. 2. variarum tit. de executione rei judicat. resol. 2. ex num. 3. & 4. Afinius in prax. judicior. §. 31. cap. 6. Mufcatellus in prax. lib. 2. pagin. 3. gloss. servata ex num. 10. Et hanc sententiam crederem sequendam est, tamquam magis communem, & minus scrupulosam.

Præter hanc primam viam exequendi condemnationem per venditionem bonorum debitorum, duas alias habet creditor, ut ex tribus eligat, quam malit, ut suum creditum consequtatur, ut docuit Glossa magistralis in d. l. à Divo Pio. S. si pignora in verb. Addicuntur, ff. de re iudic. Carleval. de Judiciis. Tom. II.

Neque dicas in illa leg. ultim. agi de pignore conventionali, in dict. §. Si pignora, de pignore judiciali; nam quod attinet ad rem, de qua agimus, nulla congrua differentia ratio inter unum, & alterum pignus inveniri potest, maximè cum ea aequiparaverit Imperator in l. ultim. Cod. se in causam judic.

Secundò idem probatur, quoniam licet non inveniret emptor, olim pignora non addicebantur à jure creditori, quamvis creditor in coram possessionem mittente, l. ordo in fin. Cod. de exequat. rei judic. nisi per callida-